

## Verksamhetsberättelse 2018

### **Styrelse**

Styrelsen har sedan årsmötet 2018 bestått av Sven Andréasson, ordförande, Kerstin Damström Thakker, vice ordförande, Eva Ekeroth, kassör, Björn Rydberg, sekreterare, samt ledamöterna Ann-Therese Enarsson, Gunborg Brännström, Annika Sundström, Johanna Gripenberg och Kjell-Ove Oscarsson. Suppleanter har varit Pi Högberg, Björn Lundqvist, Mats Ramstedt, Elin Lundgren, Barbro Westerholm, Lars-Axel Nordell och Per Lodenius.

### **Revisorer**

Revisorer har varit Leena Haraké och Bo Högstedt med Valeri Surell som ersättare.

### **Valberedning**

Valberedningen har bestått av Björn Hibell, sammankallande, Gabriel Romanus och Anna Carlstedt.

### **Styrelsesammanträden**

Styrelsen har haft sex sammanträden. Suppleanterna har kallats till dessa. Till detta kan läggas ett antal arbetsmöten där delar av styrelsen deltagit.

### **Medlemmar**

Föreningen har 294 registrerade medlemmar. Under året har nio nya medlemmar tillkommit. En rekryteringsannons har varit införd i Alkohol och Narkotika.

### **Medlemskap**

Föreningen är medlem i Nordiskt alkohol- och narkotikapolitiskt nätverk, NordAN. Peter Allebeck är president och Kjell-Ove Oscarsson ledamot i styrelsen. Vid representantskapsmötet i Stockholm den 5 oktober var Kjell-Ove Oscarsson AF:s ombud. Sven-Olov Carlsson valdes till svensk representant i styrelsen.

Föreningen är också medlem i Centraförbundet för alkohol-och narkotikaupplysning, CAN, där Kerstin Damström Thakker är ordinarie ledamot i styrelsen och Gunborg Brännström ordförande i valberedningen. Föreningen är också medlem i Sveriges landsråd för alkohol-och narkotikafrågor, SLAN, där Kjell-Ove Oscarsson är ledamot i styrelsen.

### **Remissyttranden**

Styrelsen har lämnat remissyttrande över *SOU 2017:113 Alkoholreklam i sociala medier mm.*

## **Opinion, medier och kommunikation**

Föreningen har gjort ett antal utspel i media med debattartiklar med ordföranden Sven Andréasson som ledande debattör. Två artiklar har getts plats på Svenska Dagbladet/Brännpunkt, en i Göteborgsposten. Ordföranden har också vid flera tillfällen medverkat i radio och TV kring alkoholpolitiska frågor.

Hemsidan, [www.alkoholpolitisktforum.se](http://www.alkoholpolitisktforum.se), lever numera och viktiga rapporter läggs in. Anna Raninen har varit webbredaktör, men lämnade under hösten uppdraget och ersattes av Björn Lundqvist. Björn Rydberg ansvarar för innehållet.

En Facebooksida med ett hundratal intressenter finns också.

*MINSKA ALKOHOLSKADORNA. Nio inlägg om svensk alkoholpolitik*, är en skrift på 14 sidor, utgiven av föreningen. Av de nio författarna ingår sju i Alkopolitiskt Forums styrelse. Skriften lanserades under 2017 och har under året spridits i opinionsbildande syfte.

## **Möten**

Föreningen har genomfört sex möten med föreläsningar och diskussion, med 25–35 deltagare.

1. Den 14 februari presentation om rapporten *Alkohol och våld* med Sven Andréasson och Johanna Gripenberg, alkoholforskare och chef för STAD.
2. I anslutning till årsmötet den 21 mars genomfördes ett miniseminarium med temat: *Hur påverkas foster/barn till föräldrar som dricker under graviditeten och uppväxten?* Medverkan av barnläkaren I
3. Ihsan Sarman, forskaren Jenny Rangmar och utredaren Merike Hansson.
4. Den 25 april: *Vad är Systembolaget bra för?* Styrelseledamöterna i Systembolagets styrelse Robert Damberg, Frida Johansson Metso och Håkan Leifman samtalande om företagets roll och svarade på frågor.
5. Den 2 juli arrangerades i Soberian, Almedalen, ett lunchsamtal om *Alkohol och våld* mellan AF:s ordförande och generalsekreteraren för Bris, Magnus Jägerskog med Annika Sundström som moderator.
6. Den 19 september: *15 år med fri alkoholförsel. Hur blev det och varför är införselkvoterna en aktuell fråga i EU?* Björn Trolldal, alkoholforskare på CAN och Kalle Dramstad, politisk sekreterare i EU-frågor på IOGT-NTO.
7. Den 28 november: *Ungdomsmottagningar – ett sätt att förebygga alkohol-och narkotikaproblem!* Inledning av Charlotte Skoglund, Tobias Elgán och Pia Kvillemo, forskare som alla är knutna till STAD.

## Avslutning

Under 2018 har flera viktiga forskningsrapporter publicerats som klargör alkoholens betydelse för liv och hälsa. I augusti 2018 kom den mycket omfattande *Global Burden of Disease* rapporten (GBD), som sammanställer hälsodata och riskfaktorer från alla världens länder. Rapporten, som publicerades i tidskriften Lancet, [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)31310-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)31310-2/fulltext) visade att sambandet mellan alkoholkonsumtion och dödlighet var linjärt: ju högre konsumtion, desto högre dödlighet. Rapporten sammanfattas mycket tydligt i en nyckelmening: "the level of consumption that minimises health loss is zero". Alltså ingen nytta med alkohol ur hälsosynpunkt. Detta är en historisk omvärdering av forskningen. Tidigare har GBD-rapporterna alltid innehållit ett avsnitt om de skyddande effekterna av måttlig alkoholkonsumtion. Tidigare, i april 2018, publicerades en annan, tongivande stor sammanställning i Lancet, [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)30134-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)30134-X/fulltext). Huvudresultaten var även här att den totala dödligheten ökade med stigande alkoholkonsumtion. Därtill noterades ökande risker för alla former av hjärt-kärlsjukdomar utom för insjuknande i hjärtinfarkt. För dödlig hjärtinfarkt ses dock ingen skyddande effekt. Den kritik som ett växande antal forskare riktat mot metodiken i de tidigare studier som visat på skyddande effekter av måttligt drickande har nu fått växande genomslag och uppmärksamhet.

Under 2018 kom också Världshälsoorganisationen, WHO:s senaste alkoholrapport: *Global status report on alcohol and health 2018*. Rapporten är en imponerande sammanställning av data från hela världen. En viktig iakttagelse är att man nu ser ökande alkoholkonsumtion och ökande alkoholproblem i många ekonomiska tillväxtländer. I många av dessa saknas beredskap för att hantera detta. Grundläggande statistik om alkoholrelaterad sjuklighet och dödlighet saknas, alkoholpolitiska styrmedel används inte, ibland då opinionsstöd för dessa inte finns. Likaså saknas systematiska insatser för prevention och behandling. Frågan är om dessa länder ska behöva genomgå samma negativa utveckling som de nuvarande höginkomstländerna innan beslutsfattarna vaknar.

I vårt eget land har vi även under 2018 kunnat se att den restriktiva alkoholpolitiken, hur framgångsrik den än varit för folkhälsa och välfärd, ständigt är ifrågasatt. Få vågar visserligen offentligt ifrågasätta exempelvis Systembolagets betydelse för att begränsa alkoholskador. Däremot ses mer försåtliga försök att underminera alkoholmonopolet, fr.a. genom förslag om gårdsförsäljning men också dåligt reglerad Internetförsäljning. Detta är exempel på att det även fortsättningsvis behövs motkrafter för att försvara folkhälsointresset inom alkoholområdet.

Styrelsen/

Sven Andréasson